

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 13. An & qualiter Clericis prohibitum gestare arma.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

Barbos. in *collect. Tom. 1. l. 3. tit. 49. c. 7.* & alii, quos citat & sequitur. Delb. *c. 4. du. 9.* Ratio eorum est, quod licet Trident. loquatur solum de amissione privilegii fori, idem tamen sensisse videatur de privilegio canonis; eo quod hoc facilius amittatur, utpote quod provenit ex jure humano, quam privilegium fori proveniens ex jure divino, ut Abb. *in c. 1. de apost. num. 6. & in c. perpendimus. de sent. excom. Sylv. v. excommunic. vers. 6. num. 4.* Suar. *de immunit. l. 2. c. 27. num. 24. &c.* Tridentinum etiam citat *c. unicum. de cler. conjug. in 6.* ubi expressè dicitur de iis: *si tonsuram & vestes deserant clericales, privilegium retineant canonis*; unde manifestè inferitur, eos illud amittere, si non differant tonsuram & vestes.

2. Oppositam seu negativam tenent Nav. *l. 5. consi. 24. de privil. Molin. de just. & jur. tr. 3. d. 54. num. 9.* Less. *de jur. & just. l. 2. c. 33. du. 5. num. 38.* Comit. *resp. mor. l. 6. q. 20.* Gonz. *ad reg. 8. Cancel. Gl. 5. §. 5. num. 7.* Bellet, *disquis. cler. p. 1. tit. 3. §. 8. num. 59.* Dian. *p. 1. tr. 2. resol. 34.* & alii apud Delb. *l. c. num. 4.* dicentem factis quoque probabilem esse hanc sententiam, quam ex recentioribus sectantur Wieftn. *h. t. num. 54.* Reiffenst. *num. 80.* Referunt pro ea Gonz. Dian. Comit. declarat. S. Cong. Card. Interp. Trident. sub his verbis. *clerici, qui in hoc decreto Concilii privilegio fori privantur, privilegio tamen canonis non intelliguntur privati &c.* Ratio horum AA. est, quod, cum de jure communi clerici omnes, nulla facta exceptione, fruantur privilegio canonis, Tridentinum etiam jus hoc non restrinxerit ad clericos deferentes habitum, uti illud restrinxit quod ad privilegium fori, & privilegio clauso in Corpore juris (quale est privilegium canonis) nunquam censeatur derogatum, nisi de eo fiat expressa mentio, ut Suar. *de LL. l. 8. c. 38. num. 1.* Salas *d. 17. f. 14. num. 73.* Sanch. *in opusc. Tom. 1. l. 7. du. 19. num. 20.* Caltrop. *Tom. 1. tr. 3. d. 4. p. 21. §. 4.* Pont. *de matrim. l. 8. c. 19. num. 16.* &c. neque nos debeamus restringere hoc privilegium ad clericos deferentes habitum, cum sumus in materia odiosa. Neque etiam valeat illatio à privilegio fori ad privilegium canonis; cum à diversis non rectè fiat illatio. *l. precipimus. ff. de minoribus.* Privilegium autem fori, quippe quod derogat jurisdictioni Judicum secularium, & sic propter horum querelam, & coercendas insolentias quorundam clericorum Constitutorum in minoribus, sine habitu clericali aliisque requisitis à Trid. vagantium facilis tolli oportebat, quam privilegium canonis, utpote quod non lædens jurisdictionem laicorum, sed solummodo refrænans laicos ab injuriis inferendis clericis, quibus infens, magis necessarium; cum magis inhonoretur status clericalis percutiendo clericum; quam conveniendo illum coram Judice laico. Limitant tamen & ipsi hi authores suam hanc sententiam, ut procedat, nisi obstet quorundam locorum legitime præscripta consuetudo, quæ ei derogari potest; cum privilegium illud solo jure Ecclesiastico inductum, uti etiam ei in hisce partibus derogatum censetur, ea etiam ratione, quod tales clerici non deferentes habitum, aliaque requisita præstantes à laicis vix discerni possint. Porro quod hic dictum de privilegio canonis, idem dicendum de immunitate à gaballis. De quo vide Delb. *tit. dis. 19*

Quæst. 12. Quibus clericis prohibitum deferre tonsuram & habitum clericalem?

REsp. Primò: ad prohibitum istiusmodi clericis minorum Ordinum, dum publicè in statu seculari viventes exercent judicia, criminalia aliosque actus statui clericali repugnantes. Sanch. *conf. mor. l. 7. c. 1. d. 44. num. 6.* citatis præter alios Nav. *in sum. c. 15. n. 110.* Soto *in 4. dist. 24. q. 2. a. 1. vers. rursus.* Sylv. *v. clericus. 2. §. 2.* Angel. *v. eod. q. num. 2.* Estque ratio, quod indecens sit exercere actus statui contrarios deferendo signum status illius. Sic quoque prohibetur deferre tonsuram & simul partitam, *Clem. 1. h. t. censentque Sylv. & Ang. LL. cit.* apud Sanch. peccare mortaliter clericos minorum Ordinum etsi beneficio careant, si publicè deferant tonsuram cum veste partita. Secundo prohibitum id ipsum dictis clericis, dum facti bigami, vel nupserunt corruptæ, & quidem sub anathemate, hoc est, sub excommunicatione ferenda. *c. unie. de bigam. in 6.* Sotus *l. c. a. 1. ante. solution. ad 1.* Richard. *in 4. dist. 24. a. 4. q. 3.* Sanch. *l. c. num. 7.* non tamen prohibetur religiosis, si bagami sint, deferre tonsuram clericalem, ut Sanch. *l. c.* qui etiam addit: idem esse de omnibus, pro quo citat. D. Antonin. *3. p. tit. 14. c. 116. §. 6.*

Quæst. 13. An & qualiter prohibitum clericis gestare arma?

REsp. Clericis prohibitum sub excommunicatione portare arma, intellige gladios bombardas aliæque ad offensionem & defensionem parata. *c. 2. h. t. ubi clerici arma portantes & usurarii excommunicantur.* Unde patet illos peccare mortaliter deferendo arma; cum excommunicatio, utpote quæ major non est in Ecclesia pœna *c. corripuntur. 24. q. 3.* non fertur ad intentatur nisi ob peccatum mortale. *Can. nemo Episcoporum. 11. q. 3.* Patet item ex *cit. c.* excommunicationem illam non esse sententiæ latæ sed ferendæ per Judicem, dum, clerici desuper moniti arma non deponunt & sic accedit contumacia Abb. *in cit. c. 2. num. 8.* Barbos. *in idem c. num. 3.* Pith. *h. t. num. 22.* Monachi autem intra septa monasterii retinentes arma sine licentia superioris ipso facto sunt excommunicati; cum locus sacer aggravet delictum. *Clem. ne in agro. §. quia vero. De statu monachali.* junctâ *Gloss. v. tenentes.* Abb. *ibid. num. 20.* qui etiam idipsum extendit ad quoscunque religiosos contra *Gl. in cit. Clem. v. monachos.* excipientem canonicos regulares. Nequaquam tamen hæc extendenda ad clericos seculares, in Ordinibus tantum minoribus constitutos; cum hi, sicut non obligantur ad deferendum habitum & tonsuram clericalem, ita etiam non obligantur ad incedendum sine armis; quamvis unâ cum habitu & tonsura arma deferre prohibeantur, non secus, ac in habitu clericali exercere statui clericali contraria juxta dicta *quæst. præced.* Nihilominus & clericis in sacris constitutis in nulla causa licitum gestare arma, tam offensiva quam defensiva, ad se suaque defendenda, dum periculum

lum invasionis timetur, præsertim in itinere, dum per loca periculosa transeundum, aut haberent inimicitias. Gloss. in cit. c. 2. h. t. v. clerici arma. Abb. *ibidem* num. 8. Barbof. num. 5. Bellet. loc. cit. §. 17. de discipl. cler. à n. 14. juxta c. dilecto, de sent. excomm. in 6. Unde etiam secum ducere possunt familiares armatos, ut Bellet. loc. cit. Quin etiam exrecepta jam consuetudine iter facientes arma deferre possunt, ut cum Pirh. h. t. num. 22. Reiffenstuel. num. 123. Porro armorum nomine quæ veniant, vide apud Bellet. l. c. §. 18. à n. 11. Decian. rr. crim. l. 8. c. 2. Campanil. in divers. jur. rub. rub. 4. n. 22. & alios, ad quos remittit Barbof. l. c. n. 4.

Quæst. 14. Num Clerici deferentes arma amittant privilegium fori?

1. Resp. primò: Num clerici etiam in sacris constituti, etiam ter moniti ab Episcopo, ut arma iniqua (per quod intelligi videtur gesta sine justa causa) deponant, privantur ipso jure privilegio fori, ita ut, à Judice laico puniri possint, non conveniunt AA. Negant hoc ipsum Lupustr. de libert. eccles. p. 2. q. 5. num. 5. & 9. Suar. l. 4. de defen. c. 2. num. 4. apud Delb. de immunit. p. 1. c. 2. du. 4. §. 4. num. 45. Eò quòd, ut pro regula generali statuunt, clerici in sacris constituti non amittat privilegium fori, nisi per sententiam degradationis realem vel fictam, quæ in absentem ferri solet. Affirmant è contra cum Gloss. in c. 1. de apostat. v. liberari. Covar. pract. qq. c. 31. num. 2. Clarus §. fin. q. 36. num. 23. & c. Eò quòd trina illa monitio facta clerico in sacris constituto (ob quam incorrigibilis apparet) videatur esse instar sententiæ & degradationis per juris adminiculum. Quorum posteriorum sententiam Delb. l. c. §. 3. n. 47. dicit non esse improbabilem, priorem tamen tutiorem & sequendam.

2. Resp. De clericis primà tonsurâ aut minoribus tantum insignitis quòd privationem privilegii fori ob gestationem armorum pari modo loquendum, ac de iis non gestantibus habitum clericalem, nimirum, quòd illud amittant. Et sic tenent Sanch. de matrim. l. 7. d. 46. num. 46. ad finem. Suar. loc. cit. num. 5. Clar. loc. cit. qu. 36. num. 12. & quamvis. Delb. p. 1. c. 4. du. 2. num. 21. contrarium dicat probabilius, eò quòd nullibi statutum reperiatur, quòd talis clericus ob portationem armorum privetur hoc privilegio, excipit tamen; nisi arma portando potius secularis quàm clericus appareat conceditque, quòd tunc privetur hoc privilegio ob non servatam conditionem ad gaudendum illo requisitam, uti idem diximus supra de privatione illius ob non gestatum habitum clericalem. Habent hæc de amissione privilegii fori à fortiore locum, dum clerici minoristæ militiæ operam dant; cum eo ipso, quòd militiam secularem sectentur, militiæ seu statui clericali renunciassè censentur. Bellet. disq. cler. p. 1. §. 11. de discipl. cler. num. 7. Abb. in c. consultationi, de cler. non resid. num. 1. Clar. l. 5. §. 73. num. 6. Unde & excidunt eo ipso pensione ecclesiastica, si quam habent. C. de Luca. de pens. d. 47. num. 3. uti & beneficio. Gloss. in cit. c. consultationi v. redierint. Parif. de resign. l. 1. quæst. 1. num. 22. Gonz. ad Reg. 8. Cancell. gl. 14. num. 63. & c. Nil tamen vetat, eos depositâ mi-

R. P. Leurr. Jur. Can. Lib. III.

litiæ seculari, & resumpto habitu clericali recuperare privilegium fori; cum eo non priventur in perpetuum ob assumptam militiam. C. de Luca. ad Trid. d. 24. num. 35. Quin etiam eo non amisso militare possunt pro Papa vel defensione Patriæ. Reiffenstuel. h. t. num. 125. cum C. de Luc. de pens. d. 46. num. 7. verum de his vide me ad lib. 2. q. 182. uti & de omnibus antecedentibus ad tit. de foro compet.

Quæst. 15. An clericus à Magistratu seculari spoliari possit armis, incedens de nocte armatus?

1. Resp. ad primum: Clericus gestans arma, etiam speciali jure aut statuto Principis secularis specialiter prohibita extra casum, ubi in flagrante crimine aut ejus machinatione deprehenderetur, aut injuria & damnum aliter impediti nequiret, adhuc illis jussu Magistratûs civilis spoliari non potest. Abb. in c. severò, de sent. excomm. num. 6. Navar. in man. c. 27. num. 8. Suar. de defen. fidei. l. 4. quæst. 34. num. 14. Ugol. de potest. Ep. c. 13. §. 12. num. 3. Bonac. de LL. d. 1. quæst. 2. p. 1. §. 1. num. 2. Dian. p. 1. rr. 2. resol. 9. Martha de jurisd. p. 4. cas. 7. num. 20. Delb. de immunit. p. 1. c. 2. du. 4. §. 7. num. 30. Barbof. in c. 2. h. t. num. 6. citans plures alios contra Covar. pract. c. 33. §. l. 2. var. c. fin. n. ult. Patac. in repet. c. per vestras. de donat. inter. vir. & mul. notab. 2. §. 1. & Clarum l. 5. §. fin. quæst. 36. num. 26. ubi expelsè: quòd si clerici fuerint reperti cum armis prohibitis ex proclamatione Principis secularis, potest Judex laicus seu ejus familia ipsos spoliare, & arma eis auferre, neque tenetur ea illis restituere; & ita passim usurpatur & c. Nana licet lex talis seu statutum concernens utilitatem publicam & favorem Reipublicæ, neque contrarium SS. Canonibus, obliget quoque clericos; coactio tamen ad ejus observantiam, & coercitio clerici ejus transgressoris nequaquam spectat ad Magistratum secularem, sed ad potestatem & jurisdictionem ecclesiasticam. Barbof. l. c. Wiefner. h. t. num. 50.

2. Resp. ad secundum: Possè clericum capi à laico ex jussione & mandato sui Prælati ecclesiastici, extra dubium est. Barbof. ad c. ut f. me. de sent. excomm. num. 4. Possè etiam clericum in flagrante crimine gravi deprehensum, dum de fuga suspectus, à laico capi, ut Judici ecclesiastico tempertivè sistatur, docent Nav. loc. cit. num. 81. & 85. Clar. loc. cit. quæst. 28. num. 6. & alii, quos citat & sequitur Delb. loc. cit. num. 27. Possè etiam clericum de nocte inventum capi à laico, modò probabiliter præsumatur ali-quod scelus intendere, docet Idem num. 28. cum Nav. Ex quibus omnibus infert Delb. num. 30. cum Nav. loc. cit. Possè clericum de nocte incedentem cum armis (intellige, etiam à laicis seu potestate seculari; de his enim in antecedentibus erat tota quæstio) quia tunc præsumitur ire ad delinquendum. Pro quo citat Abb. & latius Nav. l. 5. conf. de sent. excomm. conf. 44. bene tamen monet cum eod. Nav. Delb. num. 29. Cavendum ministro, ne modum excedat in capiendò. V. g. ut permittenti se capi & quietè duci non impingat pugnos vel calces, ut offerentem fidejussionem se præsentandi Prælatò suo non mitrat in carcerem.

B

De